

OBERCUCH (13) *sb m*

obercuch (13), [**obercuk**].

o oraz e jasne.

sg *N* obercuch (3). ◇ *pl N* obercuchy (3). ◇ *A* obercuchy (6). ◇ *I* obercuchy (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. (pięć z niżej notowanych przykładów).

Wierzchnie okrycie, zwykle ozdobne (z niem. Überzug) (13) : Ná Vtrátniki. RZeżyřz brácie ten kábat/ řznurkuy obercuchy/ Náwiáżyřz tych feretow/ rozwiřzay řáncuchy. RejZwierz 122v; KochSat A4v; Trzebá tám [w řyciu pozagrobowym] řubtelnieyřzá mieć wzory robotá/ Miářá wřzytko pokryřláć rozumem á cnotá. A nářtrzępić nádzieię wiářá á řtałościá/ Vřznurkowáć nadobnie prawdziwą miłościá Bo tám wřzyřcy dworzánie tych řie řtroiow dzieržá/ Ty řwieckie obercuchy bárzo ie tám mieržá. RejZwierc [207], 159v; [item obercuk viridis CracArtific 1548 nr 1194].

W połączeniach szeregowych (2): Abowiem pátrž gdy řobie wřpomniřz ony dziwne cžuhy ony řáľářuchy/ ony řtráďiotki/ ony z dziwnemi kolnierzmi delie/ ony řupany/ ony rozliczne Włofkie řřzpáňřkie wymyřły/ ony dziwne páľczće/ řáiany/ kolety/ obercuchy RejZwierc 57v; PudľFr 53.

W charakterystycznych połączeniach: pstry obercuch, řwiecki; sznurkować obercuchy (2).

Szereg: »karwatki i obercuchy« (1): Boć iuž tám inych řtroiow niebože potrzebá/ Kto řie bierze wyiecháć s tey zyemie do niebá. Iuž thám zánic Kářwatki y přtre obercuchy/ Iuž tám iákieř niecudne o tych řtroioch řłuchy. RejZwierc [207].

W przen (2) : Iuž nie niedba o řtroie/ niedba o přtroćiny/ Nalepřzy mu obercuch dopařć do pyerzyny. RejWiz 93.

Zwrot: »nadać obercuchy« = pysznić się (1): Táķze y thám w tych řwieckich przypáďlych burzkach ktho nie vmie iedno řie w kábat wwiáźáć/ koľet piěķnie pořtánowić/ obercuchy owy náďáć/ iuž mu thám záprawďę bęďdzie trudne z řelaznemi řie obercuchy obchodźić. RejZwierc 113.

Przen (3) :

Wyrażenia: »cudze obercuchy« = cudze ozdoby (1): Chciáľáć teź byľá z pawy porownáć řie wroná, Káďdemu wylámuięc po piorku z ogoná; [...] Iuž cudze obercuchy dawno z niey opáďly/ Nie pomogľo chocia y řie řtroiľá řwierciáďly. RejWiz 98.

»nadobny, piěķny obercuch« = prawdziwe wartości (2): A nadobny obercuch piěķne řznurkowánie/ Gdy ná cnoćie z rozumu bęďdzie hářftowánie. RejWiz 16; Obercuch piěķny bogáćzowi cnotá/ Poććiwy řywot záwřďy bez kľopotá. RejZwierc 227.

»řelazne obercuchy« = przeciwnořci losu (1): RejZwierc 113 cf »obercuchy nadać«.

Cf **IBERCUCH**